

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Centru (jud. N. Costin)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Iu. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov)

Instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Danilov, O. Cojocaru, A. Pahopol)

DECIZIE

15 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Societatea cu răspundere limitată „Standart”, reprezentată de avocatul Svetlana Chirilenco,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală „Gospodăria Locativ Comunală Bălți” împotriva Societății cu răspundere limitată „Standart” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Societatea cu răspundere limitată „Standart”,

c o n s t a t ă :

La 23 noiembrie 2015 Întreprinderea Municipală „Gospodăria Locativ Comunală Bălți” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu răspundere limitată „Standart” cu privire la încasarea datoriei acumulate pentru perioada 01.11.2013-31.10.2015 în sumă de 316 744 ,86 de lei și taxa de stat în mărime de 9 502,35 de lei.

În motivarea acțiunii a indicat că, după expirarea termenelor contractelor de arendă a terenurilor pe care au fost amplasate construcții publicitare, Primăria mun. Bălți a comunicat SRL „Standart” despre necesitatea evacuării panourilor publicitare. Faptul dat nu a fost efectuat de către pârât, ceea ce a determinat autoritatea administrației publice locale să pună în sarcina ÎM „Gospodăria Locativ Comunală Bălți” efectuarea lucrărilor de demontare a panourilor publicitare ale SRL „Standart”.

Astfel, începând cu luna septembrie 2011 și până la 19 decembrie 2011 reclamantul a demontat și a depozitat 24 de panouri publicitare ce aparțin pârâtului, ulterior solicitând acestuia achitarea cheltuielilor suportate în rezultatul executării lucrărilor.

În acest context, la 30 decembrie 2013 ÎM „Gospodăria Locativ Comunală Bălți” a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Standart” prin care a solicitat încasarea sumei pentru demontare, depozitare și pază a panourilor publicitare până la data de 30 octombrie 2013.

Prin hotărârea din 12 august 2014 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău, menținută prin decizia din 15 ianuarie 2015 a Curții de Apel Chișinău, rămasă irevocabilă prin încheierea din 13 mai 2015 a Curții Supreme de Justiție, s-a încasat de la SRL „Standart” în beneficiul ÎM „Gospodăria Locativ Comunală Bălți” suma de 288 088 de lei.

Reclamantul a menționat că ulterior, pârâtul nu a evacuat panourile publicitare, astfel că pentru perioada ulterioară 01 noiembrie 2013 – 31 octombrie 2015, mun. Bălți a suportat din nou cheltuieli legate de păstrarea și paza acestora în sumă de 316 744,86 de lei.

Prin hotărârea din 23 martie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost admisă integral, a fost încasată de la SRL „Standart” în beneficiul Întreprinderii Municipale „Gospodăria Locativ Comunală Bălți” suma de 316 744,86 de lei cu titlu de datorie și 9 502,35 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, în total suma de 326 247,21 de lei.

Prin decizia din 13 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de SRL „Standart” și a fost menținută hotărârea din 23 martie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La 24 aprilie 2018 SRL „Standart” a declarat recurs împotriva deciziei din 13 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii sau restituirea cauzei spre rejudecare.

Prin încheierea din 04 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost considerat inadmisibil recursul declarat de SRL „Standart”.

La 08 octombrie 2019 SRL „Standart” a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 13 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și remiterea cauzei spre rejudecare.

Prin încheierea din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de SRL „Standart”.

La 15 mai 2020 SRL „Standart”, reprezentată de avocatul Svetlana Chirilenco, a depus recurs împotriva încheierii din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și remiterea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului a indicat că drept temei pentru adresare cu cerere de revizuire a servit faptul că recent, la data de 18 iunie 2019, reieșind din copiile actelor anexate drept probă la cererea de revizuire și care au fost expediate în adresa SRL „Standart”, rezultă că există o altă acțiune, între aceleași părți obiectul căreia este obligarea SRL „Standart” de a achita datoria acumulată pe perioada 01 martie 2016 până la 01 martie 2019 în mărime de 544 987, 80 de lei pentru depozitarea a 18 panouri publicitare.

A mai indicat că reieșind din contextul scrisorii din 18 martie 2019 emisă de către executorul judecătoresc Mușet Marcel rezultă expres că pe adresa mun. Bălți, str. N. Testemițeanu 21, pe teritoriul ÎM „Gospodăria Locativ Comunală Bălți” se depozitau și s-au transmis proprietarului în anul 2019 SRL „Standart” doar 18

panouri publicitare, nu 24 de panouri, cum este indicat în hotărârea judecătorească din 23 martie 2017, diferența fiind de 6 panouri publicitare.

A menționat că hotărârea din 23 martie 2017 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, menținută prin decizia din 13 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost bazată și întemeiată pe circumstanțele constatate prin hotărârea din 12 august 2014 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, menținută prin decizia din 15 ianuarie 2015 a Curții de Apel Chișinău, care la moment este casată în ordine de revizuire prin încheierea din 04 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău. În această încheiere este indicat că ÎM „Gospodăria Comunal Locativă Bălți”, la examinarea litigiului, nu a demontat 24 de panouri publicitare, or cum s-a constatat ulterior de executorul judecătoresc Marcel Mușet acestea au fost și sunt la păstrare în număr de 18 panouri.

A mai menționat recurentul că din conținutul acordurilor privind introducerea modificărilor în contractele de arendă a pământului, la fiecare caz în parte, din care rezultă că potrivit pct. 2 al acordurilor, termenul de valabilitate a contractelor este cu o dată în urmă, data încheierii contractelor de arendă 2007 și până la 2016. Actele în cauză, fiind înregistrate în Registrul contractelor de arendă al Primăriei mun. Bălți la data de 29 octombrie 2017, dată când ÎM „Gospodăria Comunal Locativă Bălți” și-a pierdut dreptul legal de retenție și păstrare a bunurilor aflate în litigiu.

La 18 iunie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului ÎM „Gospodăria Comunal Locativă Bălți” copia cererii de recurs depuse de SRL „Standart” (f.d. 123). Intimatul ÎM „Gospodăria Comunal Locativă Bălți” nu a depus referință la recursul declarat de SRL „Standart”.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia încheierii din 18 februarie 2020, însă, probe care să confirme recepționarea acesteia de către recurent la materialele cauzei lipsesc. Prin urmare, recursul declarat la data de 15 mai 2020, este în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Standart” urmează a fi admis, a casa încheierea din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și a restitui cauza la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea cererii de revizuire depuse de SRL „Standart” împotriva deciziei din 13 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Potrivit art. 452 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța examinează cererea de revizuire în conformitate cu normele de examinare a cererii de chemare în judecată, iar art. 452 alin. (2) din Codul de procedură civilă stipulează că

dezbaterile sunt limitate la admisibilitatea revizuirii și la faptele pe care se întemeiază.

Art. 6 alin. (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului prevede obligația instanțelor de judecată de a-și motiva hotărârile, dar nu poate fi înțeles în sensul că acesta prevede obligația furnizării unui răspuns detaliat pentru fiecare argument. Doar în funcție de circumstanțele cauzei se poate stabili dacă instanța și-a respectat sau nu obligația de a-și exprima motivele (hotărârea în cauza Krasulya v. Federația Rusă din 22 februarie 2007).

Astfel, datoria de a motiva hotărârea este deseori înțeleasă drept datoria de a soluționa cele mai importante probleme ale cauzei. Dacă instanța nu se pronunță deloc asupra unor chestiuni importante sau exprimă aprecieri contradictorii, atunci acest lucru poate conduce de cele mai multe ori la încălcarea articolului 6 alin. (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului în sensul suprimării dreptului la un proces echitabil.

Din materialele cauzei rezultă că prin hotărârea din 23 martie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost admisă integral, a fost încasată de la SRL „Standart” în beneficiul Întreprinderii Municipale „Gospodăria Locativ Comunală Bălți” suma de 316 744,86 de lei cu titlu de datorie și 9 502,35 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, în total suma de 326 247,21 de lei.

Prin decizia din 13 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de SRL „Standart” și a fost menținută hotărârea din 23 martie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La 24 aprilie 2018 SRL „Standart” a declarat recurs împotriva deciziei din 13 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii sau restituirea cauzei spre rejudecare.

Prin încheierea din 04 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost considerat inadmisibil recursul declarat de SRL „Standart”.

La 08 octombrie 2019 SRL „Standart” a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 13 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și remiterea cauzei spre rejudecare.

Prin încheierea din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de SRL „Standart”.

La 15 mai 2020 SRL „Standart”, reprezentat de avocatul Svetlana Chirilenco, a declarat recurs împotriva încheierii din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu restituirea cauzei în instanța de apel pentru rejudecarea cererii de revizuire.

În conformitate cu prevederile art. 446 Cod de procedură civilă, pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

Din cererea de revizuire declarată împotriva deciziei din 13 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, se identifică că SRL „Standart” a invocat drept temei de revizuire art. 449 lit.b) Cod de procedură civilă.

În corespundere cu art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește

că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

Prin încheierea din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de SRL „Standart” împotriva deciziei din 13 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Colegiul relevă că instanța de revizuire pripit a dispus respingerea ca inadmisibilă a cererii de revizuire, or, instanța a generalizat concluzia sa, însă o apreciere a aspectelor invocate, inclusiv a circumstanțelor pretinse de către SRL „Standart” a fi esențiale speței, instanța de revizuire nu a efectuat.

Colegiul notează că din textul încheierii contestate se distinge ipoteza instanței precum că circumstanțele pe care le-a invocat revizuiantul ca fiind noi, respectiv dezacordul cu decizia Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2018, considerând că instanța de fond a încălcat normele de drept procesual, nu constituie temei de revizuire prevăzut de art. 449 lit. b) CPC, deoarece nu întrunește condițiile impuse de legiuitor pentru admiterea lui.

În acest sens, colegiul notează că, în cererea de revizuire depusă la 08 octombrie 2018 și suplimentar la 12 februarie 2020, SRL „Standart” a indicat că obiectul cererii de chemare în judecată depuse de ÎM „Gospodăria Comunal Locativă Bălți” la 23 noiembrie 2015 îl constituie obligarea SRL „Standart” de a achita datoria acumulată în mărime de 316 744, 86 de lei pentru păstrarea și paza a construcțiilor -panouri publicitare care au fost 24 la număr pentru perioada 01 noiembrie 2013 – 31 octombrie 2015.

La momentul actual, reieșind din copiile actelor care au fost expediate în adresa SRL „Standart”, în calitate de pârît, din partea Judecătoriei Chișinău, sediul Central, în urma punerii pe rol a cauzei civile la cererea ÎM „Gospodăria Comunal Locativă Bălți”, în baza încheierii privind acceptarea cererii de chemare în judecată și pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare nr. 2c-2150/19 din 06 august 2019 rezultă expres că obiectul acțiunii este același obligarea SRL „Standart” de a achita datoria acumulată pe o altă perioadă: 01 martie 2016 – 01 martie 2019 în mărime de 544 987,80 de lei pentru depozitarea a 18 panouri publicitare.

A mai susținut că reieșind din textul scrisorii emise de executorul judecătoresc Marcel Mușet la 18 martie 2019, rezultă expres că pe adresa mun. Bălți, str. N. Testemițeanu, 21, pe teritoriul ÎM „Gospodăria Comunal Locativă Bălți” se depozitau și s-au transmis proprietarului SRL „Standart”, în anul 2019, doar 18 panouri publicitare. Diferența fiind de 6 panouri publicitare, care lipsesc de o perioadă îndelungată.

A afirmat că la momentul emiterii deciziei supuse revizuirii, revizuiantul nu putea ști despre circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei, care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, deoarece despre aceste circumstanțe a aflat la momentul recepționării încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru nr. 2c-2150/19 din 06 august 2019 privind acceptarea cererii de chemare în judecată și pregătirea cauzei pentru dezbaterile judiciare.

În atare circumstanțe, pornind de la faptul că în opinia revizuientului/recurentului aceste înscrisuri sunt esențiale soluționării juste a cauzei, deoarece în opinia sa, ar exclude obligația SRL „Standart” în achitarea datoriei pentru depozitarea a 24 de panouri publicitare, instanța de revizuire avea obligația de a le supune aprecierii.

Mai mult că atât, înscrisurile la care se referă revizuietul/recurent au fost emise la 19 martie 2019 și 06 august 2019, adică ulterior emiterii deciziei a cărei revizuire a solicitat-o, ceea ce denotă suplimentar obligația instanței de a se expune dacă acestea pot servi ca temei de revizuire, argument, în esență, invocat de recurent.

Colegiul apreciază ca fiind relevante supozițiile recurentului precum că instanța de revizuire nu s-a expus nici asupra argumentelor și probelor prezentate în cererea de revizuire suplimentară, or, din textul încheierii contestate se identifică precum că instanța se referă doar la cererea de revizuire depusă la 08 octombrie 2019, însă cu referire la cea din 12 februarie 2020 nu face nicio mențiune.

În condițiile în care aceste aspecte confirmă, în opinia recurentului, netemeinicia deciziei supuse revizuirii, instanța de revizuire avea obligația de a argumenta de ce nu pot fi reținute supozițiile invocate în cererea de revizuire, inclusiv și cea suplimentară. Pe când, la examinarea cererii de revizuire instanța se limitează la admisibilitatea revizurii și la faptele pe care se întemeiază, însă fiind administrate, prezentate probe, instanța trebuie să dea răspuns dacă sunt sau nu temeiuri de revizuire.

În atare circumstanțe, Colegiul conchide că instanța la rejudecarea cauzei în ordine de revizuire urmează a lua în considerare aspectele menționate supra și să stabilească dacă circumstanțele invocate de revizuent cad sub incidența temeiurilor conform cererii de revizuire și dacă pot servi ca temei de revizuire.

De altfel, Curtea de Apel Chișinău urmează a determina/indica cu certitudine când au apărut circumstanțele invocate; a cunoscut sau trebuia să cunoască SRL „Standart” despre existența acestora și dacă circumstanțele invocate pot influența soluția instanței.

În sensul jurisprudenței CEDO, revizuirea este un instrument util pentru asigurarea dreptului la un proces echitabil, reglementat în art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului. O opinie ar fi că revizuirea reprezintă un pericol pentru securitatea raporturilor juridice, care este unul dintre elementele dreptului la un proces echitabil. Dreptul la un proces echitabil presupune mai multe elemente, inclusiv securitatea raporturilor juridice, dar, în același timp, și efectivitatea accesului la justiție.

Mai mult ca atât, motivarea evazivă a instanței de revizuire nu denotă decât o examinare superficială a cererii de revizuire înaintate de către SRL „Standart” și creează incertitudini pentru revizuent/recurent, în condițiile în care instanța a generalizat concluzia sa, fără o apreciere a argumentelor invocate de revizuent, care de asemenea, în sensul jurisprudenței CEDO reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

Din considerentele menționate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și de a casa încheierea din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare a cererii de revizuire în Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Societatea cu răspundere limitată „Standart”, reprezentată de avocatul Svetlana Chirilenco.

Se casează încheierea din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală „Gospodăria Locativ Comunală Bălți” împotriva Societății cu răspundere limitată „Standart” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, și se restituie cauza la Curtea de Apel Chișinău pentru rejudecarea cererii de revizuire depuse împotriva deciziei din 13 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru